

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• FOR RELIGION OG KULTUR •

77. ÅRGANG

---

8. MAI 1965

A V I N N H O L D E T :
EKSPERIMENTET (LEDER) - RØDE LAPPER I ASSISI - TO
SLAGS KATOLIKKER - BLIKK PÅ TIDEN - FILM - UTLANDET

NR
9

NESTE NUMMER UTKOMMER 22. MAI 1965

AV KIRKENS LIV

Uken 9.—15. mai

TREDJE SØNDAG E. PASKE

Epistel: 1. Pet. 2, 11—19.

Evangelium: Joh. 16, 16—22

«La deres ferd mellom hedningene være god, forat de kan se deres gode gjerninger og for disse gjerningers skyld prise Gud.» Apostelen Peter formaner menighetene til å leve i fred med sine omgivelser. Ved å gi et overbevisende eksempel på kjærlighet og godhet vil de nemlig gjøre mere for Guds rike enn ved å yppe til kiv. Vi skal ikke la oss smitte av verden, men leve i fred med våre medmennesker.

«Dere skal ha sorg, men deres sorg skal bli glede.» Både denne dype sorg ved at Jesus går bort og den inderlige glede som hans skjulte nærvær gir, kan bare oppleves av den for hvem kristendommen ikke er en «sak» men et personlig forhold til vår Frelser. Og i dette personlige forhold finner vi den indre styrke vi trenger for å bevare den holdning som Peter taler om i dagens epistel.

MANDAG: *Antoninus*, dominikaner, erkebiskop av Firenze, kjent for sin klokskap og sin visdom († 1459).

TIRSDAG: *Filip* og *Jakob* (den yngre), apostler. I dagens evangelium legger vi særlig merke til den korte men innholdsrike samtale mellom Jesus og Filip i nattverdssalen: «Filip, den som ser meg, ser også Faderen».

ONSDAG: *Nerens*, *Akilleus*, *Domitilla* og *Pankratius*, romerske martyrer.

TORS DAG: *Robert Bellarmin*, jesuitt og biskop. Spilte en avgjørende rolle ved å formulere det katolske kirkebegrep i den motreformatoriske sammenheng. († 1621).

FREDAG: *Ferialdag*. Søndagens messe.

LØRDAG: *Jean Baptiste de la Salle*, bekjenner. Hans navn er knyttet til et stort ordenssamfunn som vier alle sine krefter til undervisning av barn på folkeskoler. Medlemmene er ikke prester, men brødre, og har siden ordenens

Uken 16.—22. mai

FJERDE SØNDAG E. PASKE

Epistel: Jak. 1, 17—21.

Evangelium: Joh. 16, 5—14.

«Efter sin frie vilje har (Gud) født oss ved sannhetens ord, så vi skulle være førstegrøden av hans skapning». Påsketiden egner seg særlig til en betraktning over vårt kall som kristne. I Påsken ble vi ført over fra døden til livet, født ved sannhetens ord, uten noen fortjeneste. La oss fylles av taknemlighet overfor Gud og gjengjelde hans kjærlighet ved å ta avstand fra all urenhet og ondskap. Vi tilhører ikke lenger oss selv, vi hører Gud til.

At dagens evangelium forkynner Åndens verk er klart nok. Men teksten er dunkel, ikke minst der hvor den taler om «synd, rettferd og dom». Sannsynligvis forstår vi den best om vi omskriver den slik: Synden er hos dem som ikke tror på meg; jeg derimot går til Faderen, fordi jeg er rettferdig, og dere ser meg ikke mer. Og hva dommen angår, så er denne verdens fyrste allerede dømt.

MANDAG 17. mai. Det er ikke fordi nasjonaldagen ikke er «liturgisk» i egentlig forstand at vi er fritatt for den plikt vi har, til å be for vårt fedreland. Den universelle kirke feirer *Paschal Baylon*, fransiskaner.

TIRSDAG: *Venantius*, martyr.

ONSDAG: *Peter Celestin*, sannsynligvis den eneste i kirkens lange historie som kan sies å ha vært en *forbenværende* pave! Valgt til paveembedet etter et langt liv som eremitt, forsto han selv meget snart at overgangen var for voldsom. Han trakk seg igjen tilbake til sin ensomhet († 1296).

TORS DAG: *Bernardino av Siena*, meget populær fransiskaner i det 15. årh.

FREDAG: *Ferialdag*. Søndagens messe.

LØRDAG: *Jomfru Marias* lørdagsmesse.

grunnleggelse under Ludvig XIV i Frankrike gjort en pionérensats på det feltet.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER	Stille messe	Høymesse
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> , Akersveien 5. Biskopen og prestegården 42 52 87. Sogneprestkontoret 41 41 61	7.00 9.00 9.45 og 19.00	11.00
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 68 08 68	8.30 19.00	11.00 —
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	8.15 9.00 11.30	10.00 —
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Mòntebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	8.30	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355	9.30	—
<i>Lunden kapell</i> , Trondheimsveien 309, tlf. 21 25 87	—	9.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209	8.00	11.00
BERGEN: <i>St. Pauls kirke</i> , Christies gt. 16, tlf. 15 410	8.00 9.00	11.00 —
<i>Vår Frue kirke</i> , Helleveien, tlf. 56 245	9.30 19.00	— —
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongens gt. 9, tlf. 11 438	8.30	10.45
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvgt. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haralds gt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresia kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet</i> , Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikael's kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 3388	—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverres gt. 26, tlf. 50 793	7.45	10.45
SARPSBORG: <i>St. Olavs kapell</i> (hver 14. dag) O. Haraldssonsgt. 49, tlf. 53 765	18.30	—
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30	10.45
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke</i> , Dronningensgt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.30
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordgt. 1, tlf. 11 949	8.00	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegården tlf. 21 214	8.45 19.00	11.00 —
<i>St. Elisabeth hospital</i> , lla, tlf. 21 671	6.15	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 2779	8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eysteins sykehjem</i> , Jernbanegt. 29	8.30	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 7558	8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Storgt. 94. Biskopen og prestegården, tlf. 3604	8.15	10.30
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Mellomveien 15, tlf. 2101	6.20	—
BODØ: <i>St. Eystein kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 1447 (1. VII—31.VIII (St. Elisabeth Institutt, tlf. 1392)	19.00 8.00	10.30 10.30
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaksjon: Hallvard Rieber-Mohn (ansvarshavende) og Åge Rønning.

Redaksjonens adresse: Neuberggaten 15, Oslo 3.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo.

Kontortid: 9—16. Lørdag: 9—14. - Tlf. 42 31 70.

Boligtelefoner: Redaksjonen 55 07 71.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 20 pr. år - Kr. 10 pr. ½ år. Utlandet kr. 24.

Annonser: 10 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 153 21.

EKSPERIMENTET

I en sint og noe tilspisset aviskronikk («Morgenposten» 17. april) har forfatteren *Sven Stolpe* avfyrt alle sine kanoner, hvorav noen unektelig er av sterk kaliber, mot hva han kaller «det svenske eksperiment». I det vakre, blonde og effektive tradisjonslandet hinsides Kjølen, der mange av oss har hentet rike inntrykk og etterlatt gode venner, finner det i følge Stolpe sted et enestående og uhyrlig eksperiment. «Alle virkelig avgjørende instanser», skriver han, «presse, radio, litteratur, den nye skolen, universitetene, kunsten, de ledende kritikerne, virker i samme retning» - nemlig for innføringen av et konsekvent og radikalt avkristnet menneskesyn. Det er et spennende, men tragisk eksperiment — Stolpe skisserer i forte, men meningsfylte trekk opp den arv av ånd og menneskelighet som her planmessig brytes ned og går tapt, med en angivelig skrekklagen og lammet statskirke som foreløpig hjelpeløs tilskuer. Hans artikkel er et polemisk skjerpet, men perspektivrikt uttrykk for noe vi bare sjelden ser i nordisk kulturdebatt: En engasjert og kjempende kristen kulturkritikk. De nordiske folkekirkers svar på avkristningsprosessen er sørgelig ofte og beklemmende mange steder motløs passivitet, fryktsom isolasjonisme og et svar som altfor ensidig samler seg om forkynnelsen. I en slik prosess er det imidlertid ikke minst en kristen *verdi-analyse* som er påkrevet, i åpen, kompetent samtale både med verdi-stormerne og de mange som i våre samfunn står nølende mellom en kristen kulturarv og nye verdi- og samfunnsmønstre.

Sverige er «storebror»-landet i Norden, med de rikeste materielle ressurser og en uavbrutt, byggende fredstid på hele 150 år — i mangt et beundret foregangsland. Men dette prøvelfelt for den virkeliggjorte og «mette» velferdsstat har også sine skremmende sider. Og det er ikke bare kristne som blir skremt.

Nylig har et 20-manns nordisk forsker-team av psykologer, sosiologer og biologer bebudet konklusjonen av 20 års studium over de skandinaviske samfunnstypenes utvikling. Den er et inntrengende og alarmerende varsko, hvor særlig det svenske mønsteret avgjort utropes som en fare for de bærende verdier i nordisk menneskelighet. Med den ene hånd oppløser dette samfunn de normer som holder familielivet og den individuelle frihetsutvikling oppe. Med den andre utvider det Statens regulerende grep på det rotløse og prisgitte individ som blir tilbake. Skolen

vil oppdra barna til effektive samfunns-roboter, men en økende frekvens i ungdomskriminalitet, selvmord, skilsmisser og alkoholisme er tydelige sykdomstegn. Ansvarsbegrepet pulveriseres i enkeltmennesket og familien, til gjengjeld vokser det vilt i omsorgs-samfunnets stadig mer kløende iver etter å dirigere menneskelivet. Samfunnet innsiktes mot en «snik-totalisering» som vel få eller ingen egentlig ønsker, men som hverken personen eller samfunnet tilslutt har noe indre vern mot.

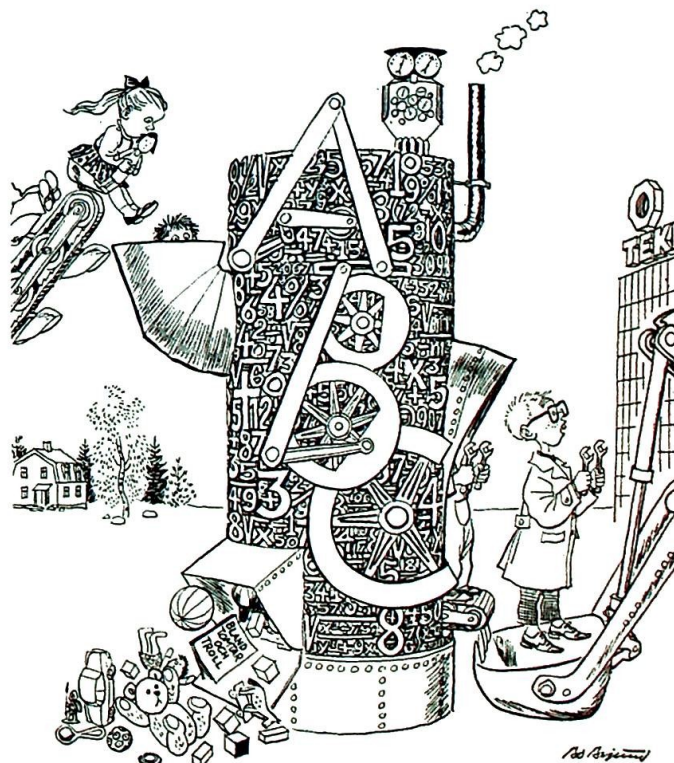
Personen — nøkkelordet er dermed sagt. Den kristne tanke i det 20. århundre er, verden over, et stadig mer bevisst vern om den menneskelige *person* — det umistelige ved enkeltmenneskets frihet og verdighet. Personen er en kristen verdi.

Vi tror nordiske kristne, ved siden av å vente tålmodig på folke-vekkelsen, gjør klokt i å betrakte og forstå sin egen tid og vurdere med kritikk det samfunnet de tilhører. Kirkene i Norden trenger offensive og kompetente kulturarbeidere som, ikke i de moraliserende klagekoners prosa, men med konstruktiv og innsiktsfull vurderingsevne, kan stille vår livsforms diagnose og ta dens temperatur. Den er nemlig ikke bare hypokonder. Den er i ferd med å forstå at den i flere av sine organer er virkelig syk.

Katolikker vet, blant annet ut fra pave *Johannes XXIII*s rundskrivelse «Mater et magistra» og dens praktiske nedslag i verdenspolitikken, at en slik kristen samfunnskritikk er både mulig og fruktbar, og at den *ikke* behøver å menge seg med «reaksjonen»s spesielle hat til det sosiale ansvarssamfunn.

Vårt eget land ligger ennå langt etter, når det gjelder å imitere «det svenske eksperimentet» — godt er det. Man kan i tide lære og forstå av andres misgrep. Og der er ingen grunn til at ikke nettopp våkne kristne skulle hjelpe til med forståelsen.

HRM

Tegneren Bo Bojesens beske kommentar til forslaget om ned-satt skolepliktig alder i Sverige.

RØDE LAPPER

EN SAMTALE MED MALERINNE

«Hvorfor maler du?» spør Age Rønning i dette intervju med en ung, utstillende katolsk kunstner. Hun er selv misfornøyd med det svaret hun søker å gi. Det behøver hun ikke å være, selv om det egentlige svaret ligger i en rekke malerier utenom det vanlige.

Liv Benedicte Nielsens mest presserende problem etter å ha hatt maleriutstilling i to dager var at de røde lappene nesten var større enn noen av hennes minste bilder. Og hennes bekymring var ikke utslag av jåleri og affektasjon, i hennes verden hvor hun øyensynlig omgås mer kjent med en Frans av Assisi enn med dagsaktuelle forgrunnsfigurer og hvor hun bevisst forsøker å male i en «kjærlighetsgjerning» er bildene alt og trenger den omsorg og tanke som vanlige mennesker bruker på seg selv. For typisk nok er det som tiltrekker henne ved middelalderens kunstnere at de nesten var anonyme, de sto i bakgrunnen, deres kunst var i forgrunnen.

På sett og vis er det jo også en liten sensasjon i norsk kunstmiljø at det dukker opp en ung kvinne som har hentet de fleste av sine inntrykk fra akkurat Assisi hvor hun har vandret rundt i omegnen med malersakene i månedsvis. Og vel å merke, hun har heller ikke engang nøyd seg med det maleriske og romantiske i den hellige Frans hjemby, hun har forsøkt, som hun selv sier, å vidne om en skjult rikdom.

Og derfor foregår tingene gjerne på to plan i mange av hennes små og store bilder. Hun ble forskrekket over en avis som intervjuet henne om utstillingen da bildene ble hengt opp, og gjenga hennes ord med den stadig innledende frase JEG MENER.

Ord som faktisk i virkeligheten vil virke fremmede i denne kunstnerinnens munn. Hun sier alltid meget velvillig JEG TROR.

Og enten hun bruker akkurat de ordene som en vennlig imøtekommenhet overfor tilhøreren, eller i en virkelig samtale om tro, er hun i arbeide med sin religion, nesten samtidig med hvert bilde. Hun konverterte i april 1961 og hun er ikke av dem som leker seg uanstrengt gjennom det som følger på en konversjon.

Hun er født i 1938 og har vært elev av Statens håndverks og kunstindustriskole, Akademiet for anvendt kunst i Wien og Statens kunstakademi. Videre har hun hatt studieopphold i Italia og Holland og deltatt i gruppeutstillinger i Wien og Oslo. Den virkelige debuten var kanskje på Høstutstillingen i fjor.

Det har egentlig aldri vært tvil om hva hun skulle begynne med. 11 år gammel ble hun plassert i barnetegneskole, 18 år gammel begynte hun å male, i dag, 26 år gammel, fyller hun et par smårom i Kunstnerforbundet i Kjell Stubsgate med førstegrøden av sitt kunstnerliv. Forsåvidt kan hun være arvelig belastet, hennes far, dr. Carsten K. Nielsen har også «tilbøyeligheter». Etter middag for venner kan det hende at han spiller en grammofonplate med sin egen «Suite i gammel stil», med et lite, undskyldende smil. Og da Reidar Aulie skulle hjelpe Liv Benedicte med å ta ut bildene som skulle på utstilling, styrte han rett bort til ett som hang hjemme hos henne og sa begeistret: det der skal vi ihvertfall ha med. — Det var malt av faren.

ENSOMHETEN ER VIKTIG

Hvorfor maler du? Assisi har spilt en stor rolle for deg? To spørsmål hakk i hel. Men hun lar seg ikke forvirre:

— Akkurat som den hellige Frans spilte en stor rolle for det kunstneriske liv på sin tid, har han spilt en rolle for meg personlig i dag. For syv år siden lavet jeg en frise om ham og Assisi, inspirert av Johannes Jørgensens bok, men uten å ha satt mine ben i byen. Men siden, under en Italiatur med kunstskolen til bl. a. Roma stakk jeg av i fem dager for virkelig å se Assisi. Og neste gang jeg kom dit ble jeg en hel høst. Jeg bodde hos en italiensk familie og forsto ikke sproget, levte meget isolert. Men ensomheten var og er viktig for meg.

OM DET USYNLIGE

Og i ensomhet skaper hun bilder, og setter seg høye mål. Som enhver riktig kunstner skal og må gjøre fra starten av. Hun formulerer også enkelte ting med underlige ord, det forbløffende er at det ikke virker teatralisk når hun sier det. Bare ganske nødvendig.

— Det synlige må vidne om det usynlige, tror jeg. Jeg må forsøke å forene den indre og den ytre natur, ta frem i lyset ting som hittil har vært i mørket, gjør det som ikke har vært synlig for verden synlig, gi det konkrete uttrykk.

Hun liker ikke prangende, harde farveflater, men søker bevisst farver som kan gi uttrykk for en mystisk erfaring. Mystikk, det foregår ofte noe annet i bildene hennes enn det man kan se. Det er akkurat som et kjent bilde av bryllupet i Kana som hun forteller meg om, i det ytre en litterær fremstilling av bryllupet og gjester. Men selve farvene er vann som blir forvandlet til vin på en merkelig måte.

— Det å male er en kjærlighetsgjerning for meg, sier hun enkelt. Jeg har nylig begynt å lese Harriet Backers dagbok, og jeg er helt forbløffet over å se igjen mine små

ASSISI

IV BENEDICTE NIELSEN

tanker hos henne, å finne et slikt slektskap. Hun sier for eksempel et sted: Når jeg har gjort noe godt, når noe lykkes, så har jeg ingen følelse av at jeg selv har gjort det. Men hvis resultatet er dårlig, så føler jeg meg i høy grad ansvarlig.

EN KJETTER I KUNSTEN

Det er klart at en ung malerinne med slike tanker om seg selv og sin kunst kan bli stående noe ensom i kunstmiljøet. Skjønt ensom, hun er for ikke lenge siden blitt styremedlem av Unge Kunstneres Samfunn. Isolert er hun ikke. Men som hun selv spøkefullt sier, blir hun ofte sett på av sine malervenner som en kjetter fordi hun kan gå rundt og påstå at kunsten kommer som nummer to for henne.

— De fleste kolleger har kunsten som religion, sier hun. Det er tydelig at det er en snarvei hun ikke akter å nyde godt av. Hun forsøker, i stadig kamp sikkert, å leve i denne spenningen at det finnes viktigere ting enn henne og hennes kunst, men at hun samtidig stilt overfor maleriet med pensel i hånden må være trofast mot maleriets lover.

— Jeg blir gal når jeg av og til forsøker å tenke på hva kunst er, sier hun. — Bare når jeg har penselen i hånden, blir jeg rolig.

Liv Benedicte Nielsen legger siste hånd på opphengningen.

Fra den hellige Frans' Assisi, som har inspirert så mange kunstnere.

Hun er i høyeste grad antagelig klar over at hun er ved den spede begynnelsen, hun hadde neppe hatt utstilling ennå hvis ikke hennes lærere hadde dyttet på henne. Ikke engang de røde lappene som straks dukket opp både her og der på utstillingen, kan forvirre henne og narre henne til å tro at alt er gjort.

Men hun har et utmerket siktepunkt, hun vil slå seg ned der hvor hun «finner ånd». Og forsøke å male «møtet».

PAVEORD TIL KUNSTNERNE

Den 7. mai 1964 talte pave Paul VI til en gruppe kristne kunstnere samlet til messe i det Sixtinske kapell, under Michelangelos mesterverk. Med varme og appell gikk han inn for «en ny pakt» mellom Kirken og kunstnerne og forsikret dem om sitt vennskap. Om Kirkens ansvar for avstanden mellom den og kunstnerne i moderne tid, sa Paul VI. blant annet:

«Vi innrømmer oppriktig at vi ofte har gjort det vanskelig for dere, ved å påtvinge dere imitasjonen som første regel. Dette bød vi dere, som tvert om er skapere, alltid levende, med sinnet myldrende av tusen idéer og nye funn. Dere fikk høre, at slik var vår stil, og at dere fikk tilpasse dere, slik er vår tradisjon, og den skylder dere troskap. Vi har våre mestere og våre forskrifter — her var det bare å bøye seg og følge forskriftene. Slik la vi noen ganger en bly-kappe på deres skuldre. Men her sier vi: Tilgi oss! For om dere har vendt dere fra oss, så har vi vendt oss fra dere! Vi har ikke visst å meddele dere det vi forvalter, og føre dere inn i det lønnkammer hvor Guds mysterier får menneskets hjerte til å juble av glede, håp, lykke og henførthet.

Slik ble kirkekunstens tale til vår tid ganske visst undergiven, men samtidig likesom bundet, hemmet, ute av stand til å finne sitt frie uttrykk. Så fikk vi da føle at disse uttrykk for kunst var dypt utilfredsstillende. Ja la oss bekjenne det uten bortforklaringer: Vi har behandlet dere enda dårligere, ved altfor ofte å gjøre bruk av surrogater, av mindreverdige oljetrykk, av verdiløse og billige produkter, i mangel av store, vakre, nye og beundringsverdige verker. Dette er vårt ansvar.»

«Maria - Jesu moder dyrast - »

FIRE VERS FRA «LILJA»

Maria-vyrnaden blir ofte av protestantiske kristne utlagt som det mest sjelelig utilgjengelige og «fremmedartede» ved katolsk kristendom. Noen får det til at det er fordi det er et typisk «sydlandsk» trekk. Men det er jo først ved Reformasjonen i det 16. århundre, og i folkedypet enda langt senere, at Maria-kulten blir fremmed

for norrønt lynne. Munken Øystein Asgrimssons fromme dikt til Guds Mor, «Lilja», som trolig stammer fra 1300-tallet, er ett av Middelalderens store Maria-dikt, samtidig som det er ekte norrønt i sin følelse.

Disse versene er hentet fra Leonhard Næss' gode oversettelse.

Fram du stande, som fødde Drotten,
for ditt skinande barn det fride!
Bed at kvar mann miskunn milde
måtte få, men synder minka!
Ber då enn fram med blide lipper
bøner for dei kristne sjeler!
Maria, Jesu moder dyrast!
Minnast meg at ikkje eg skilst unna!

Maria, du er av mødrer dyrast,
Maria, høgt over bustader våre,
Maria, du er av miskunn skirast,
Maria, frels i vår syndefåre!
Maria, våre mein dei er store,
Maria, sjå du kløkt på vår tåre!
Maria, vi har maktlause vore,
Maria, salv kvar som er såra!

Maria, ver du hjå meg i hjarta,
milderike, eg gjerne ville,
signa møy, og meir eg makta,
mangfaldig din heider kveda.
Fullfagre ord i eit fagnakvede
finn ingen som deg, Guds moder;
alt er sagt i orda desse:
Einast Drotten er høgare enn du er.

Kome då ein kvar som høyrer
kvedet mitt, og med kjærleg hjarta
audmjukt han seie «Ave Maria»
alt til hjelp for meg og seg sjøve!
Vera kan då at Møya minnest
meg, når eg ligg i hardast pina.
Det er mi von, når frå lipper ljuvleg
ljoda munde: «Dominus tecum!»

SYKE TIL LOURDES

Bønnen for syke mennesker har sin hovedstad. Den heter Lourdes. Få er blitt helbredet på stedet, av de mange millioner syke som i over hundre år har valfartet dit. Men utallige har — mange av dem for første gang — oppdaget det menneskelige brorskap, bønnens liv og en mening med deres smerter nettopp der.

De Syges Katolske Forbund i Danmark arrangerer også i år en flyreise til Lourdes, med pastor Paul d' Auchamp som geist-

lig leder. Igjen gjør man dermed en innsats for at syke mennesker som ikke ellers ville kunne gjennomføre den lange reisen ned til den fransk-spanske grense, skal kunne komme på en pilgrimsreise til Lourdes. Leger, sykepleiersker og andre hjelpere følger med på turen, og prisen er holdt forbløffende lav, bare 790.— kroner. I dette beløp er inkludert alle utgifter, fly Kastrup-Lourdes tur-retur, hotellopphold, mat osv. Vi viser til annonse i dette nummer av St. Olav.

TO SLAGS KATOLIKKER

DE «TIL HØYRE» OG DE «TIL VENSTRE»

I en brytningstid kan meningsforskjeller og motsetninger tilspisses til det utrivelige. Vi synes forfatterinnen Gunnell Vallquist uttrykker noe særdeles riktig om denne situasjon, i en artikkel hun har sendt oss.

I en situasjon da Kirken reformeres — eller rettere: reformerer seg selv — stilles en plutselig overfor nye reaksjoner og fenomener. Egentlig er de ikke nye, men de kommer til syne med en ganske annen tydelighet og skarpheit enn tidligere. På ulike hold kan en nettopp nå iaktta mer eller mindre tydelige tegn på en krise i kirken, blant kirkefolket.

Disse krisetegn har mange årsaker, både overflatiske og dypereliggende, og en analyse av dem ville kreve adskillig plass. Men jeg tror at de til en viss grad kan tilbakeføres til religions-psykologiske grunn-innstillinger. Det ville ellers være både nyttig og ønskelig, ja rent ut sagt nødvendig, at vi på katolsk hold tok disse psykologiske forutsetninger opp til en mer bevisst og målbevisst granskning; i sjelesorgen og forkynnelsen så vel som i den enkeltes samvittighets-ransakelse og vår hverdagslige eftertanke — for at alle og enhver kan lære å skille bedre mellom de objektive normer og sine egne psykiske behov og «fobier».

Med forbehold for alle avvikelser og nyanser, ser det således ut til, at der er to grunntyper av oss katolikker, som psykologisk — og likeledes politisk og sosialt — kan komme i skarp motsetning til hver andre: ofte skarpere jo mer en identifiserer Kirken med seg og sitt, og Kirkens krav, rettigheter og forpliktelser med ens egne.

DE TO TYPER

Den ene typen er de mennesker som tiltrekkes av Kirken og kristendommen (i første rekke til Kirken, dernest til kristendommen) fordi de søker ledelse, autoritet, orden. Det grunnproblem som alle mennesker er felles om, nemlig skylden, søker de å løse gjennom selvforsvar, apologetikk, ekstrem gruppe-lojalitet. Politisk er de som regel engasjert til høyre, deres innstilling til samfunn og familie er patriarkalsk, de står vakt om de nasjonale verdier og distanserer seg fra minoriteter og «avvikende» fenomener i det hele tatt. Det moderne «pluralistiske» samfunnet vekker deres uro og vantrivsel, og driver dem til å slutte seg sammen om så absolutte normer som mulig.

Den andre typen dras til kristendommen og Kirken (merk den omvendte rekkefølgen!) av evangeliets dynamiske, ja direkte revolusjonære side. Det er appellen til fornyelse, frihet, medmenneskelighet — det er det «grenseoverskridende» i kristendommen som har fanget dem. Deres forhold til skyldproblemet bestemmes av selvkritikk, spørsmålsteget ved egne vurderinger og ved deres egen gruppes holdning. Politisk er de snarere radikale, gjerne pasifister — de legger hovedtyngden på frihet, likhet og brorskap.

Det dreier seg, om vi setter kontrastene enda mer på spissen, om «ordenens vokter» på den ene siden og «anarkisten» på den andre. Og de to har aldri hatt lett for å komme overens.

KIRKEN – INGEN KOSEKROK

Så langt de rent psykologisk-sosiologiske funderinger. Det er en forenklet skisse av det menneskelige materiale som Gud vil bygge sin kirke med. Det antyder også hvilke drivkrefter som kan føre oss inn i hans kirke. Men hvor dypt disse opprinnelige tendenser enn kan sitte i oss, så er de allikevel bare foreteelser på overflaten. Hva det dreier seg om, både for «ordenens voktere» og «anarkistene», er slett ikke at vi skaffer oss en trivsels-kirke eller en kosekrok i kirken — til tross for at det visst er den ubevisste trang hos den sekteriske lille person som vi alle bærer på, langt inne i oss selv. Hva det dreier seg om, er å tro på Jesus Kristus — hvilket er noe helt annet.

Kirken kan, i de ulike perioder av sin historie, synes å fremme eller direkte identifisere seg med den ene eller andre av disse to kategorier. Som alle samfunn bestående av mennesker er den naturnodvendig utlevert til strømendringer. I vår tid har det skjedd en strømendring fra «konservativt» til «liberalt», for igjen å bruke ord som blir misvisende, dersom en tar dem for bokstavelig. Og i den anledning er det fremfor alt «ordenens voktere» som har funnet grunn til å føle uro, og endog gruppere seg til motvern og reaksjon.

Forts. side 150

En menighet, én kirke, én tro og én Kristus. Men mange slags meninger.

BLIKK på TIDEN

BEKYMREDE VENNER

■ En uhyre bred og amper debatt, om kristendomsfagets plass og bredde i norske skoler, har rast i noen uker. Den kommer mildt sagt ubeleilig for de ansvarlige skolepolitikere — umiddelbart før et stortingsvalg er det så «brennbart» stoff og velgermassen så uberegnelig på området, at en synlig nervøsitet gjør seg gjeldende i regjeringspartiets presse.

Vi tror ikke, som det har vært mer enn antydning, at debatten og den ledsagende underskrifts-kampanje er bevisst lagt opp som lett kamuflert valgpropaganda, hvor ubeleilig den så kommer. Det er å undervurdere den lenge oppsparte uro på kristelig og kirkelig hold over det som skjer med den norske skole: At den innenfor sin vidtgående teoretiske målsetning som en kristen — ja konfesjonelt luthersk — skole, faktisk er under hurtig utvikling i retning av en humanistisk og «nøytral» lære-instans, ganske særlig i bymiljøene. Det er stats- og folkekirkelighetens linje som hindrer konsentrasjonen om en skole der kristen tro virkelig er både karakterdannende og normgivende i hele utdannelsens bredde. I et moderne «pluralistisk» samfunn må en slik skole nødvendigvis være en *minoritets-skole*. Og norske kristne vil, så vidt vi kan bedømme, i en ikke fjern fremtid bittent angre, at de ikke i tide har lagt hele sin innflytelse i utviklingen av et friskole-alternativ som «retrettsstilling», når stats-skolen selv for de mest blå-øyede en dag blir kristelig sett utilfredsstillende.

Til gjengjeld er der all grunn tli å merke seg, at de arrigste angrepene på kristendomsundervisningen kommer fra radikale uten politisk ansvar, og at jo nærmere man kommer den faktisk avgjørende myndighet — Kirke- og undervisningsdepartementet — desto mer dempes tonen. Interesserte skal her merke seg et intervju med statsråd Helge Sivertsen i tidskriftet «Pax» (mars 1965), der ministeren tappert — under hissige utfordring fra ung-sosialisten Arne Bjerring Hansen — forsvarete religionsundervisningens nåværende opplegg. Også ellers har statsråd Sivertsen gitt ganske vidtgående og — får man tro — bindende erklæringer i saken. De er ikke falt i døve ører.

Bildebladet «Nå» (17. april) vil, som en kunne vente, ikke la seg berolige av slike toner. I en aggressiv artikkel («Det gjelder dine barn») ved journalist Gunne Hammarstrøm utlegges de som kynisk taktikk, og som beregnende kamuflasje av et målbevisst avkristnings-program etter radikaleste svenske forbilde.

Det tror vi sant å si er en meget unyansert vurdering av saken. Og «Nå's» hektiske bekymring på den kristne tros og morals vegne turde være et sterkt begrenset hensyn: Dette påskenummer har en «sex-bombe» på sitt omslag og en «påske»-leder der den kristne kirkes største høytid er totalt glemt, til fordel for hytta, bil-kjøringen og «en skål i polets edle varer».

Vi vil nødig lyde snerpet. Men kristendommen bør visst se noen av sine bekymrede venner litt an.

TALL SOM TALER

■ Vi har ofte i «St. Olav» uttrykt vårt vennskap for «Svalene» — det fine hjelpearbeidet unge mennesker yder på steder hvor nøden er desperat, som i Limas slum. En uanselig notis i deres norske meddelelsesblad «Svalenytt» (mars

i år) fanger vår oppmerksomhet, og vekker vår uforbeholdne beundring, ut fra de ikke alltid uberettigede klager over at enkelte humanitære hjelpe-organisasjoners budsjetter tynges unødige av administrasjon, så bidragene svinner kraftig på veien til dem som skulle hjelpes. Dette er nemlig tall som taler:

«Foreningens inntekter gikk opp i 250 500 kroner siste år. Tilskuddet fra Norsk Utviklingshjelp monner godt med sine 140 000 kroner, men vi ser med glede at fadderskapsbidrag, medlemskontingenter og gaver klarte å overstige 110 000.

Av dette ble kr. 88.200 overført til barnehjennene i Lima, kr. 14 800 gikk til trygder og reiseutgifter.

Fadderskaps-bidragene, som netto beløp seg til kr. 78 000, gikk altså uavkortet direkte til barnehjennene.

Statsautorisert revisor Leiv Sælensminde påtok seg også i år å revidere foreningens regnskap uten vederlag. Dessuten sto trykkeriene Emil Moestue A/S, Sverre Kildahls boktrykkeri og P. M. Byes Trykkeri, for gratis trykking av Svalenytt 1964.

På grunn av dette, og ved hjelp av frivillig innsats fra anonyme «Svaler», beløp kontor-, porto- og propagandautgiftene seg til bare kr. 1900.

Svalene takker alle disse, og særlig alle trofaste faddere og givere.»

Nitten hundre kroner til «kontor-, porto- og propagandautgifter»! Det er ikke bare Svalene som takker...

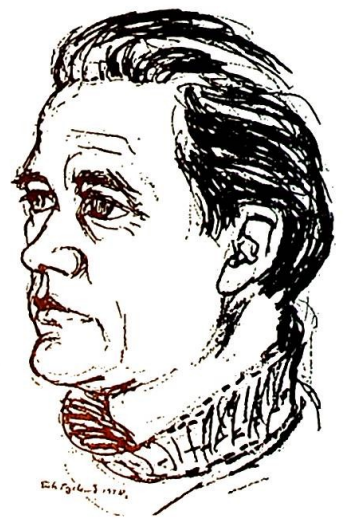
SMILENDE KENTAUR

■ Intet ondt om psykologene. Så meget mer som vi kjenner både den ene og den annen innen standen som smiler melankolsk over den kullsviertro de gjerne møter, i en tid som på en ofte trist mentalhygienisk bakgrunn tillegger og avkrever dem mirakler.

I «Verdens Gang» (19. april) har signaturen «Kentauro» (som umulig kan skjule en så personlig identitet som Odd Eidems) fabulert over et utålmodig skrik fra studentkretser i Oslo, om at nå må studentene få en «sjefpsykolog» til eget mentalhygienisk bruk. «Med tungen i kinnet», som amerikanerne sier når de vil uttrykke underfundige baktanker, gjengir vi noen av hans hugskott i den anledning:

«Da vi naturligvis ikke regner oss blant dem som tilstopper sine øreganger hver gang menneskene er i nød, vil vi også i dette tilfelle lytte med oppmerksomhet. Aldeles ikke er vi i stand til å benekte at det finnes mange norske sinnslidelser blant mange tusen mennesker som så å si arbeider under samme tak.

Hva vi imidlertid har aldeles vanskelig for å forklare oss selv, er følgende: *Hvorfor* makter vi ikke å holde oss helt alvorlige når vi hører ovennevnte nødsrop? Vi sier ikke at vi brister ut i en larmende latter, vi merker bare et slags smil — og undres på om det er våre fordommer som er så stinne at vi ikke helt makter å motta den psykologiske vitenskap med det fornødne knefall. Og vi spør videre oss selv om hvordan det går til, at vår tid fremdeles har en *urokkelig* tro på dem som kaller seg fagpsykologer! Unektelig er det så, at man istedenfor et katolsk eller protestantisk skriftmål foretrekker Olav Trygason i hvit kittel. Men hvor mange tilintetgjørende polemikker har vi i vårt sølle liv lest av psykologer som i den felles vitenskaps navn har bespyttet hverandre, hånt og injurert? Fundamentale rystelser har fra år til annet gungret gjennom psykologens verden. Hva de i går trodde på, forkastes i dag. I

Odd Eidem — undrer seg.

skolene har foreldre møtt guttepsykologer og jentepsykologer uten annen menneskekunnskap enn den som er beskrevet i øyeblikkets motebøker. Men troen på dem er fremdeles urokkelig, som en diamant av hårdhet. Ikke den minste mistanke røkker dem — de er som Dovres jeksler hvis røtter (efter hva man forteller oss) går rett ned til jordens magma.

Hva undrer oss mere? Jo! I den samlede psykologiske verdenslitteratur finnes visstnok ikke et eneste skrevet kapittel om en virkelig sektor i menneskenes indre liv: *Humoren*. Dette forbløffende faktum turde være forklaringen på at vi i vårt samfunn vittrilig har menn som besmykker seg med en merkelig tittel.

Den tittel vi taler om, er *Sjefspsykolog*.

Medgi at det skal overordentlig megen alvor til å bære en slik tittel. Når som helst kan vi i selskapslivet risikere å møte en ukjent person som f. eks. presenterer seg på denne måte: Goddag. Jeg heter Pettersen. Jeg er sjefspsykolog.»

OM BLASFEMI OG TOLERANSE

■ Den kjente svenske presse mannen, «Dagens Nyheter»s redaktør, forfatteren Olof Lagerkrantz er en spenningsfylt personlighet. Han har blant annet skrevet en god og innsiktsfull bok om Dantes «Divina Commedia» — det mest kristne av alle dikterverk. Men de mest rabiate og hatske utfall mot kristendommen i svensk presse og kulturdebatt bærer også hans navn.

I Finnland har en forfatter — Hannu Salama — vært under tiltale for blasfemi. I en roman har han latt en av sine diktede skikkelser håne de kristne sakramenter og Kristi person. Lagerkrantz går — i en kronikk i «Verdens Gang» (13. april) — nærmest amok over dette inngrep i forfatterfriheten. Det er en studie i virtuos og manisk ensidighet — saken har bare én side og én mening: Hans egen. Alt annet er skurker og hykleri.

I Norge har «blasfemi-paragrafen» ikke vært aktuell siden den ble anvendt mot Arnulf Øverland i 30-årene — en sak som forøvrig anklage-myndighet og forsvarer i fellesskap bidro til å gjøre til en av de mest groteske rettskomedier i vår historie. En menneskealder senere ser det altså ut til at problemet fremdeles gir debattantene røde prikker for øynene og forvirrer deres begreper.

«Retten» til blasfemi er — hos Lagerkrantz som hos andre — alltid noe som oppfattes som en frigjørelse fra autoritet: Den egentlige fiende er den privilegerte kirke, den statsbeskyttede religion. Ikke uten grunn hevder de at Statens offentlige forpliktelse på den kristne Gudstro er mildt sagt problematisk i et moderne avkristnet samfunn.

Til gjengjeld er de samme radikalere, til tross for sitt overbeviste engasjement i det humane velferdsdemokratiet og i mindretallenes beskyttelse, ganske ufølsomme for, at en blasfemi-paragraf kanskje ikke trenger noen begrunnelse i den tro som de selv forneker og bekjemper. Den kan, innenfor den type humanisme Vesten har utviklet, godt tenkes å bli stående på sine egne, profane ben. Det krever ingen overmenneskelig innlevelse og toleranse å konstatere, at disse troens verdier for de troende er sentrale sjelelige verdier — at sansen for det hellige er et menneskelig gode med legitime krav på beskyttelse. Alt samliv i samfunnet forutsetter aksepterte gjensidige hensyn. En nøktern og fordomsfri vurdering av det religiøse som kulturverdi burde kunne lede også ikke-troende mennesker til å fatte, at ekstremt formede bespottelser av det som for medmennesker er livets helligste verdier, utfordrer det menneskelige samlivs grunnlover.

Gud trenger ikke rettsvesenet. Men man skal nøye vurdere hva det religiøse menneske, ganske særlig hvis det innenfor en gitt kultursammenheng opptrer som mindretall, vil kunne avkreve et sivilisert samfunn.

Frater Candidus.

«HALVVEIS TIL LYKKEN»

Anne Bancroft og Peter Finch spiller ypperlig to mennesker med svært forskjellige krav til ekteskapet. Den ene vinner dragkampen — i en trist seier.

Det er hennes tredje ekteskap. Hun (*Anne Bancroft*) elsker og lever seg ut i viltre unger — og har en skokk av dem. Denne kvinnen, gripende og uforglemmelig spilt av en av Amerikas største scenekunstnere, er *Moren* med stor M, helt og holdent *genitrix*. Han (*Peter Finch*) er forfatter og må ha ro — etter bare få meter film beundrer vi hans sporty tålmod midt i ståket: Kjærligheten tåler alt. Vel — ikke alt, i dette tilfelle.

I denne fine britiske filmen, der en ikke minst merker *Harold Pinters* kyndige og usminkede realisme i manuskriptet, legges noen av de mest følsomme av kjærlighetens nerver bare. For henne er barna bare en bro til ham, hun har overskudd og kjærlighet nok for alle. For ham er barna, så mange av dem, en mur av larm mellom ham og henne. De har aldri ventet sammen på det første barn. Han overtok to andre menns halvt fullførte ekteskap. Og «Halvveis til lykken» (endelig et virkelig gjennomtenkt norsk tittelvalg!) forteller usvikelig sant om hvor vanskelig det er.

Men fremfor alt handler denne filmen om den evige og farlige «interessesmotsetning» mann og kvinne bringer med til ekteskapet. Hennes verden er hjemmet, stabiliteten, barna — hun er bundet og vil være det, i sin rolle som livgiver. Han er bare glad i henne og «glad i barn» — i dette tilfelle andres. Det er ikke nok. De er jo moderne mennesker i et «frigjort» miljø — utroskapen hører ikke til de store sensasjoner der hvor de ferdes. Men filmen viser, med uhørt konsekvens og overbevisningskraft, hvor dødelig den alltid rammer offeret — hustruen. Anne Bancrofts følsomme, stadig skiftende ansikt forteller den egentlige historie her, om et overskuddsmenneske som bukker under for en lurvet tidsånds angrep på hennes lykke. Mannen som forblir glad i henne, men altså ikke nok til å være henne tro, og påtvinger henne dette som en «status». «Vennene» som innbyr henne til å svare med den samme mynt. Samfunnet som tillater at man påfører henne det siste knusende nederlag: Fjernelsen av det barn hun venter, og sterilisasjonen. I Anne Bancrofts nervøse livshunger og hektiske munterhet på sykesengen blir tragedien enda virkeligere enn i hennes tårer. Og i filmens utgang er den fullbyrdet: Hun er nedskrevet til miljøets frynsede nivå, i en resignasjon som forstenet aksepterer nedverdighelsen som «livets gang».

En forståelsesfull, velspilt og sannferdig film om en lykke-trang som blir stanset og drept på halvveien.

X.

NYHETER FRA VATIKANET OG VERDEN

● LITURGI-REFORM I ITALIA ● JOHANNES XXIII'S DAGBOK ● KIRKEN PÅ CUBA
● KARDINAL BEA OG PATRIARKEN ATHENAGORAS MØTES ● DE UKRAINSKE KATOLIKKER

Londonavisen «Catholic Herald» skriver i en reportasje fra Italia at den første forvirring og protester omkring liturgi-reformen i landet, nå er over. Det har vist seg at all engstelse var grunnløs, og legfolket har akseptert og efter hvert virkelig forstått betydningen av de nye bestemmelser. Reformen ble gjennomført for Italias vedkommende ved inngangen til Fasten i år, uten noen forutgående forandringer. Fra konservative legfolk og enkelte eldre prester kom det frem en tydelig misnøye de første ukene, men efter et par ukers praktisering stoppet innvendingene. Pave Paul besøkte selv sognekirkene i Rom under overgangen og ba i bestemte henstillinger alle om å godta reformen i den rette ånd.

Man mener forøvrig at en god del av forvirringen i begynnelsen skyldtes at de italienske katolikker stort sett hadde vist liten interesse for Konsilets forhandlinger og derfor var uforberedt.

Reformen i Italia er gjennomført med bruk av italiensk i alle tekster helt frem til Offertoriet, også i Kyrie. Morsmålet blir dessuten brukt bl. a. i Sanctus, Fader Vår og Agnus Dei.

Salmer blir sunget, men det sies at menighetene stort sett overlater dette til korene. En kvinne i Roma sa: «Vi synger på gatene i Italia, men vi synger ikke i kirkene.» Hun la til at hun var meget glad for liturgi-reformen, bortsett fra — salmesangen.

* Hollands biskoper har gitt sine prester tillatelse til, der hvor det er nødvendig, å celebrere requiemmesser før kremasjoner. Dette er i overensstemmelse med de direktiver som ble gitt fra Vatikanet i fjor. Det er derimot ikke anledning til å utføre noen liturgiske handlinger i selve krematoriet.

* De samme biskoper har uttalt sin anerkjennelse av de agape-måltider som man har holdt enkelte steder mellom katolikker og protestanter før bønn og samtale om trosemner. Biskopene sier at det er et uttrykk for ønsket om enhet. Men de advarer samtidig mot å forveksle slike måltider med feiringen av Eukaristien.

* Pave Johannes' dagbok (på engelsk heter den *Journal of a Soul*) gjengis nå i ukentlige serier i katolsk presse i utlandet. Det er underlig og bevegende å

lese den avdøde paves tanker og kloke ord. En dag i mai 1953, hvor han som kardinal er i retrett med Venezias biskoper, noterer han for eksempel ganske enkelt: «Det er interessant å legge merke til at Forsynet har ført meg tilbake til det punkt hvor jeg begynte å utøve mitt kall som pastor. Nå arbeider jeg direkte for sjelene. For å si det som sant er, så har jeg alltid trodd at for en Kirkens mann må det såkalte diplomati alltid være et arbeide fylt av pastoral ånd. Hvis ikke det er det, vil det være til ingen nytte og latterliggjøre en hellig gjerning.»

«St. Olav» bringer i et følgende nr. en nærmere vurdering av pave Johannes XXIII.s dagbok.

* Pave Paul har vært mer enn vanlig skarp i enkelte av sine offentlige uttalelser i den siste tiden. Nylig rettet han således kritikk mot de katolikker «som ikke har annet å gi enn bitter, ødeleggende og systematisk kritikk». Han rettet en sterk appell om indre enhet, en enhet som han kalte «en plikt, en lov og et løfte».

Flere tusener mennesker hørte hans appell hvor han ba alle om å ha en sterk og dyp kjærlighet til det mysterium som er Kirkens indre enhet. Kanskje det er særlig nødvendig å vokte denne enhet i dag. Hvordan skal vi gi våre adskilte brødre et eksempel på enhet, hvis ikke vi katolikker lever i troskap mot en slik enhet? spurte han.

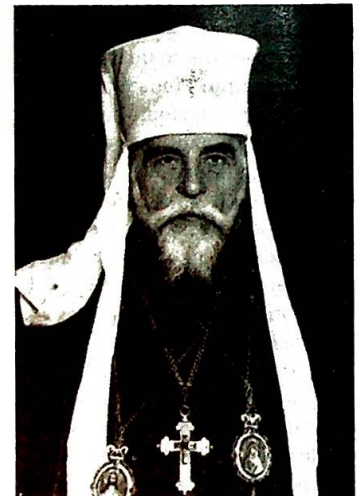
* En av Francoregimets skarpeste kritikere, abbed Aurelio Escarre fra Monserrat nær Barcelona, er nå overført til benediktinerklosteret i Milano. Den offisielle spanske presse brakte bare en sekslinjers notis om saken.

* Forfølges Kirken på Cuba? Det foreligger stadig mange motstridende meldinger om Kirkens skjebne under Castro. New York Times mener at øyas katolikker holdes under skarpt oppsyn, bl. a. av lokale angivere i de store boligkvarterene. Ikke desto mindre skal antallet av praktiserende katolikker ha steget med 15 prosent efter at liturgi-reformen ble gjennomført den 7. mars i år. En mengde katolske kirker i Havana er hver søndag helt fulle av mennesker, og før messen begynner utdeles dagens tekster på spansk.

Det ansette franske *Le Monde* betviler også i en reportasje at det skjer en forfølgelse.

Det engelske blad *The Tablet* hevder imidlertid at tyve kubanske universitetslærere, medlemmer av en katolsk akademikerorganisasjon, er blitt brutalt behandlet i et fengsel. Noen av dem har tilbrakt opptil et halvt år av gangen i fangehull uten lys, frisk luft og klær.

* Et viktig skritt i retning av en samtale med den ortodokse kirke ble tatt i april da kardinal Bea avla en to dagers visitt hos patriarken Athenagoras. Det er første gang en kardinal har besøkt patriarken av Konstantinopel siden bruddet i 1054. Kardinal Bea hadde med seg et brev fra paven.

Kardinal Josef Slipij.

* Den ukrainske katolske kirke er i vekst mange steder i verden. Derimot eksisterer den ikke lenger offisielt i Ukraina. Den ledes av kardinal Josef Slipij som for tiden oppholder seg i Roma efter år i russisk fangenskap. I Europa har denne gren av den katolske kirke medlemmer i Østerrike, Jugoslavia, Tyskland, England og Frankrike, foruten i to andre verdensdeler. 17 ukrainske biskoper deltok på Konsilets tredje sesjon.

* De fleste medlemmene i det nasjonale sekretariat av Unge Kristne Studenter (JEC) i Frankrike har trådt tilbake efter ønske av hierarkiet. Dette har skjedd efter en strid mellom biskopene og to

av landets viktigste studentorganisasjoner. Studentene ble bl. a. anklaget for et uheldig samarbeide med kommunistiske krefter i arbeidet for å bedre studentenes forhold og for å ha forrådt organisasjonens opprinnelige, misjonerende mål. Hierarkiet har vært kritisert for den måten den imidlertid har behandlet tvisten på og enkelte observatører har sett det som et ekko av 50-årenes strid om arbeiderprestene.

* Kardinal Meyer av Chicago, en av hovedskikkelsene på det annet Vatikan-konkils tre første sesjoner døde i midten av april. Han måtte underkaste seg en hjerneoperasjon i februar og ble siden dårligere.

I sitt hjemland var han kjent som en uredde forkjemper for negrenes likestilling.

* I et intervju med KNA, det katolske nyhetsbyrået i Vest-Tyskland sa kardinal Beran at han håpet på tre resultater i de pågående forhandlinger mellom Vatikanet og den tsjekkiske regjering:

1. Utnevelser av nye biskoper til de ledige embeder. 2. Færre restriksjoner når det gjelder religionsundervisningen i skolene og 3. frihet for biskopene til å utnevne sogneprester og foreta forflytninger av prestene.

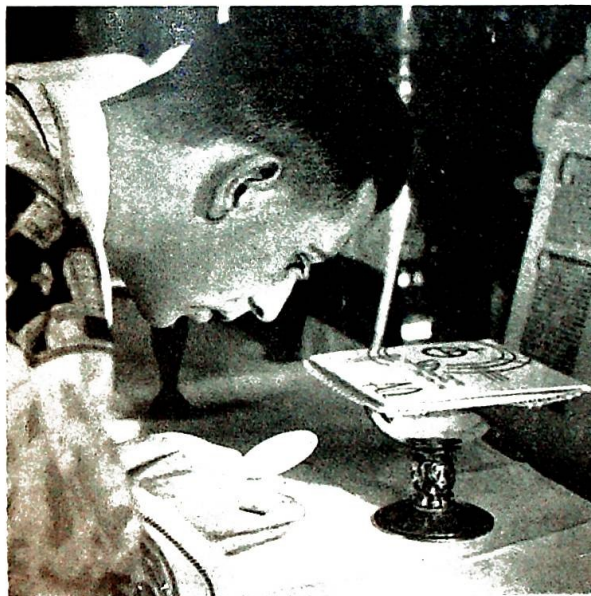
* Ved årsskiftet hadde fransiskanerordenen 27 009 medlemmer. Derav var 16 393 prester.

* Det nye sekretariatet som Kirken har opprettet for kontakten med ikke-troende, og som har fått den østerrikske primas, kardinal König som leder, vil søke å skape en bro mellom den kristne og den kommunistiske verden,

meldes det fra Rom. Fred gjennom samtale, må være en av dets viktigste målsetninger, har kardinalen uttalt, og det er kjent at pave Paul ikke minst har ønsket sekretariatets opprettelse for at Vatikanet skal ha et organ paven kan bruke overfor ikke-kristne regjeringer, i sin aktivitet som fredsmegler i verden. Kardinal König understreker, at sekretariatet vil ta opp et grundig studium av ikke-religiøse og anti-religiøse filosofier og tankeretninger, med kontakt og en felles innsats for verdensfreden for øye.

Palmesøndag uttalte pave Paul i en tale til 50 000 pilgrimer i Rom sin engstelse: «Den nåværende situasjon får oss til å tvile og gjør oss nesten motløse når det gjelder menneskenes evne til å skape fred og holde frem i fornuft og brorskap slik at freden blir mulig», sa han.

Kristi legeme - Kristi blod

I sitt kapittel om eukaristiens mysterium (n. 55) bebudet konsilets liturgi-konstitusjon en utvidelse av kommunionen under begge skikkelser i den latinske ritus (den har, som kjent, alltid vært praksis i Orienten). For påske har biskopene fått presisert i hvilke tilfeller de nå får anledning til å tillate den.

Listen nevner blant annet følgende kategorier som kan være aktuelle i Norge:

1) *Ordenssøstre.* Når de avlegger sine klosterløfter, på den betingelse at dette skjer under selve messen; likeledes når de feirer jubileum for sin løfteavleggelse, under jubileums-messen.

2) *Legfolk.*

a) bruden og brudgommen under brudemessen (altså rent katolsk bryllup);

b) de som, allerede døpt, blir opptatt i den katolske kirkes fellesskap;

c) voksne som mottar feringens sakramente, i den messe hvor dette skjer;

d) katolske ektefeller ved sølv- eller gullbryllupet.

De øvrige tilfeller hvor kommunionen under begge skikkelser kan bli tillatt, har mindre aktualitet i bispedømmet, eller gjelder geistligheten.

Det blir videre overlatt til biskopen å bestemme på hvilken måte kommunionen under vinens skikkelse vil finne sted. Der er stort sett to muligheter: enten en felles kalk, eller neddypping av hostien i kalcken, for den blir rakt nadverdgiesten.

Selv om vi vet at ingen får «mindre» del i Herrens legeme og blod når kommunionen blir mottatt under bare den ene skikkelse, har vi all grunn til å glede oss over denne utvidelse av kommunionen under begge skikkelser til alle, legfolk såvel som geistlige. Sakramentets symbolske sprog kommer bedre til sin rett, og vi må kunne regne med at dette vil bidra til å fjerne en del misforståelser angående en side ved Kirkens tradisjonelle praksis som ofte har vært en anstøtssten for ikke-katolikker.

De erfaringer som på det grunnlag vil bli gjort, kan også senere bidra til en utvidelse av de nå gjeldende tillatelser.

GRUNNSTENEN LAGT PÅ ENERHAUGEN

Efter en tålmodighetsprøve som har pågått i 32 år, opplevde endelig St. Hallvard menighet i Oslo på første søndag efter påske, at det ble lagt ned grunnsten til ny kirke. Den lille, men høytidelige seremoni ble utført på byggetomten oppe på Enerhaugen av biskop John W. Gran, og en skare trofaste var til stede, til tross for at det lå en sur påminnelse i vårlyften om at det ikke er langt fra vinter til vinter i Norge.

Før grunnstenedleggelsen feiret generalvikaren, Mgr. Gorissen en messe i den gamle St. Hallvardkirken i bakgården, for anledningen nesten sprengt av menighetens egne og gode venner. Og da biskop Gran hadde murt inn i det nye kirkebygget oppe på haugen en sten fra middelalderens St. Hallvard kirke, møttes man, takket være imøtekommenhet fra Grønland kirkes sogneprest, fransiskanernes nabo, i Grønland menighetshus. Her overrakte biskopen en sjekk på 20 000 kroner til sogneprest Castricum, en ytterst velkommen hjelp til et prosjekt som nok reises hovedsakelig for midler som er stilt til rådighet av fransiskanerne i Holland, men som på grunn av festeavgift osv. vil presse menighetens årlige driftsbudsjett opp i uvante høyder.

Til påsken 1966 håper man at kirken (se St. Olav nr. 8, 1964) står ferdig, dristig og godt planlagt og tegnet av arkitekt Kjell Lund og hans team. En kirke for Oslo øst, bl. a. de store nye boligfeltene i utkantene.

BISKOPEN AV KØBENHAVN

Som kort meddelt i forrige nummer av «St. Olav», er den 37 årige danskfødte jesuitpater *Hans L. Martensen* utnevnt til Mgr. Th. Suhr's efterfølger som katolsk biskop i København. Biskop Martensen, som er en av verdens yngste i bispe-embedet, har sin familie i den stad hvor han skal ta opp sin gjerning — en av hans søstre er St. Joseph-søster. Efter studenteksamen i 1945 trådte han samme år inn i Jesu Selskaps novisiat i England. Fra 1948 til 1951 studerte han i München, derefter underviste han i St. Knuds skole i København, før han fullførte sine teologiske grunnstudier i Frankfurt-am-Main 1953—57. Presteviet ble han i 1956, og efter pastoral-studier i Münster i Westfalen, fortsatte han humanistiske studier ved Københavns Universitet, hvor han i 1963 ble cand. mag. med utmerkelse.

De to siste årene har pater Martensen studert ved Gregoriana-universitetet i Rom, der han forbereder en doktorgrad over Luthers kristologi. Han har deltatt meget i økumenisk arbeide og inter-konfesjonell teologisk forskning, blant annet i nært samarbeide med den lutherske teolog professor K. E. Skydsgaard.

I en samtale med dagbladet «Politiken» 11. april uttalte den nyutnevnte biskop blant annet:

«Der bliver mange opgaver at gå i gang med. Den katolske kirke er midt i en vældig brydningstid, måske den største siden folkevandringerne.

LES VATIKANKONSILET'S DEKRETER!

I samtaler og diskusjoner er det nødvendig å kjenne til kirke-møtets arbeide og resultater. Følgende tre betydningsfulle publikasjoner foreligger på norsk:

DE SACRA LITURGIA — Gudstjenestens fornyelse, ... kr. 5,10

DE OECUMENISMO — Den katolske kirke og de kristnes enhet, ... kr. 5,—

DE ECCLESIA — Kirken, ... kr. 6,—

Det vil ikke bli utgitt mer på norsk fra de tre første sesjoner, men på dansk kommer om kort tid dekreter om meddelelsesmidlene.

ST. OLAV BOKHANDEL OG FORLAG,
Akersvn. 5, Oslo. — Tlf. 42 31 70

*Blyvinduer
Glassmaterier*

til kirker og kapeller

~~~~~

G. A. LARSEN

ETABL. 1885

*kunst- og bygningsglassmester
Speilfabrikk*

NORDAHL BRUNS GATE 7, OSLO

PILGRIMSREISER PR. FLY TIL LOURDES

fra 10. til 16. august 1965

Afreise fra Kastrup Lufthavn om tirsdagen kl. 10.00 Hjemreise fra Lourdes den etterfølgende mandag kl. 9.00.

Pris med fuld pension i 6 dage, fra Kastrup til Kastrup:
på hotell ..... d. kr. 790.—
på sygehjemmet ..... d. kr. 690.—

Geistlig leder: Pastor Paul d'Auchamp.

DE SYGES KATOLSKE FORBUND
Valfartskomiteén
Barsehøj 25 — Hellerup/København.

Jeg er optimist, og jeg føler, at kristendommen er på vej ind i et nyt forår, et forår, der kan medføre katastrofer, men som også rummer så mange positive muligheder, at man bliver optimist. Jeg synes, man skimter nyt håb i den stadig voksende interesse for kirkelivet og for kristendommen.

— Har det andet Vatikankoncil efter Deres opfattelse fortsatt i pave Johannes' ånd?

— Ja, det mener jeg afgjort, det har. Jeg nærer dyb beundring for pave Johannes' ideer og vil i mit arbeide følge hans store idealer om enhed og tolerance og fornyelse!»

Norske katolikker sender biskop Martensen sine hjerteligste gratulasjoner, og ønsker ham en lang og lykkelig bispegjerning i vårt sydlige naboland.

☆

Ifølge «Katolsk Ugeblad» vil den nye biskop bli konsakrert den 16. mai kl. 17 i Skt. Knud Lavards kirke i Lyngby.

**PATER
ALBERT
CASTRICUM
50 ÅR**

Pater Albert kan saktens smile — omsider reiser den nye kirke seg.

Den 14. mai fyller sognepresten i St. Hallvards menighet i Oslo, fransiskanerpateren *Albert Castricum* 50 år. Efter å ha tjent Oslo Katolske Bispedømme som sogneprest i Hauge-sund 1947—50 og i Kristiansand 1950—55, tok han opp sin gjerning i hovedstaden, der han har nedlagt et energisk og høyt verdsatt arbeide som menighetsprest og sjelesørger. Ved hans utnevneelse var vårt annet Oslo-sogn inne i en rivende utvikling. Drabantbyene øst for Oslo gjorde seg gjeldende,

medlemstallet i menigheten ble på noen få år mer enn fordoblet og har nå vokset til bortimot tusen mennesker. Selv innenfor bygrensen fikk St. Hallwards menighet mer enn noensinne et «diaspora»-preg. Den vesle, gamle sognekirke med dens uheldige beliggenhet egnert seg mindre og mindre som menighetscenter. Kirkebesøket i Urtegaten var blitt heller tynt og alt tydet på at det gamle mønsteret, som i mange år hadde preget livet og arbeidet i menigheten, ikke lenger var brukbart.

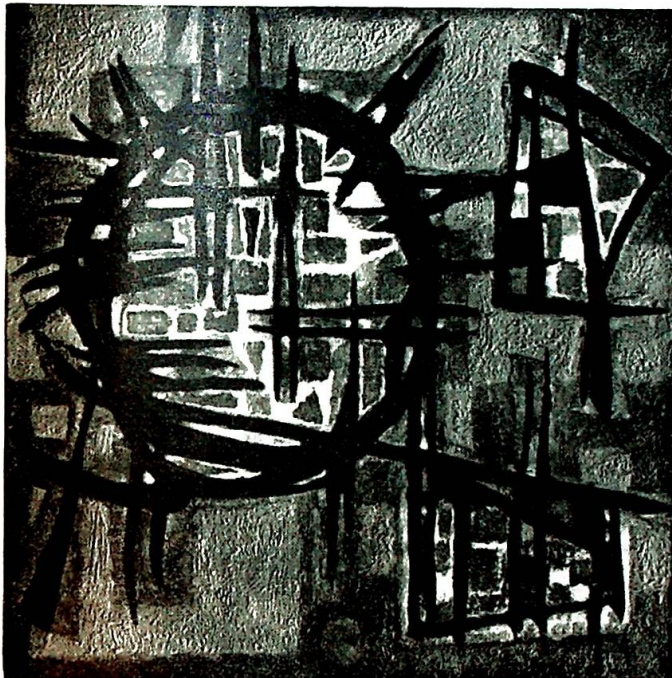
Det har vært pater Castricums store fortjeneste å følge denne utvikling med årvåkenhet og planlegning. Han har aldri vært av de mennesker som handler overilet, men den som hadde en brukbar idé til ny aktivitet kunne regne med hans interesse og støtte. Både hans medbrødre — som han har vært superior

for siden 1955 — og de ikke så få legfolk som han etterhvert fikk engasjert som medarbeidere og medansvarlige, kan bekreftede dette. Vi tør vel således si at Urtegaten 29 i de senere år er blitt et sentrum for aktiviteter som hittil var ukjente i vårt katolske miljø.

Akkurat nå sliter jubilanten med en krevende oppgave, nemlig å fullføre byggingen av den nye St. Hallvard-kirken og klosteret på Enerhaugen. Høytideligheten ved grunnstenedleggelsen 25. april i år var et klart bevis på, at Oslos katolikker følger byggherrens innsats med stor interesse og oppmerksomhet. Det stemmer til glede. Mange er de som ønsker jubilanten fortsatt lykke til og et velment: *ad multos annos!*

A. G.

OSLO HAR MØTT ALFRED MANESSIER

GOD UTSTILLING I KUNSTNERNES HUS

Det merkelige skjedde: Den abstrakte franske maleren *Alfred Manessier* ble en av de store utstillingssuksesser i Kunstnernes Hus — publikum sluttet opp i en grad som fremtvang en forlengelse. Hele 83 malerier og akvareller, hvorav gledelig mange i norsk eie, og litografiske arbeider sikret et bredt og mangesidig møte med en merkelig kunstner.

Manessier er, tross sin internasjonale posisjon, ingen uomstridt mester. Det nye og uakademiske, men ikke radikalt «non-figurative» ved hans form forhindrer ikke, at han står trygt plantet i en bevisst tilegnet tradisjon i fransk bildekunst. Ikke uten grunn har det vært sagt at han er en «gotiker», og den ikke ubetydelige del av hans produksjon som er av religiøs, ja evangelisk inspirasjon, henter han, som Georges Rouault, fra lidelseshistorien og offertanken. Det er et velklingende stemningsmaleri, varme anslag av glødende farveharmonier og suggestive linjer som skal skape atmosfære, en sinnets adgang til motivet gjennom et skjønnhetens sprog som aldri blir anmassende, men noenganger for lavmælt til at forståeligheten slår i gjennom.

Oslo-kritikerne har i sine beundrende omtaler av utstillingen også røbet forbehold, (som «Morgenposten»s *Arne Durban*,) og en nesten irritert uvilje mot å la seg fange av en ofte besnærende skjønnhet og kunnen. I «Arbeiderbladet» skrev magister *Peter Anker* blant annet:

«Få griper så bevisst tilbake til tradisjonen som Manessier, og få så langt tilbake: middelalderens religiøse kunst, katedralens glassmaleri og de gotiske manuskripters miniaturer synger med i hans kunst, både på godt og ondt.

Jeg spurte om det betydningsfulle i hans kunst. Jeg tror den ligger i denne karakterens styrke, som også fornyer denne tradisjonens verdier. En reaksjonær kunstner nøyer seg i dag med imitasjonen, forkaster alt som han tror er dagens kunst. Men Manessier hører til i dagens kunst og søker likevel det varige og det evigvarende.»

Illustrasjonen:
«*Tornekronen*», av *Alfred Manessier*.

Solidaritet med hele verden

er Vatikankonsilets ord til oss katolikker i dag! Sorg for grunnleggende kunnskap både om den katolske kristendom og andres religioner og kulturer.

Grammofonplater er i dag et viktig informasjonsmiddel ved siden av det trykte ord. Dette er bare litt av det som finnes — ikke bare i det store utland — men også på lager her i Oslo:

Vestens og Østens kristne liturgier, plater a 16,30 og kr. 30,75
Fra spanske og portugisiske synagoger, ... kr. 36,50
Muhammedansk liturgi, ... kr. 36,50
Zen-Buddhist seremoni, 2 plater med oppl.hefte . . . . . kr 73,—
Religiøs musikk fra India, ... kr. 36,50

For språk- og litteraturinteresserte:

Christian Poetry and Prose, lest på engelsk av skuespilleren Alec Guinness, ... kr. 36,50
Russian Poetry and Prose, lest på russisk av Vladimir Markov, ... kr. 36,50
Don Quijote, lest på spansk av J. Rodrigues, ... kr. 36,50
Fransk, italiensk, tysk o. a. litteratur lest på originalspråkene.

ST. OLAV BOKHANDEL

Akersvn. 5, Oslo 1. Tlf. 42 31 70 kl. 9—16.

Enerepresentant i Norge for grammofonelskapet FOLKWAYS, New York. Importør av plater fra en rekke land.

Begge parter søker å påberope seg Kristus, mot hverandre og forøvrig ikke uten en viss berettigelse: Det står jo skrevet at Han også er «et motsigelsens tegn». Men ingen av disse retningene *kan* gjøre krav på Ham. Og troen på Ham kaller begge parter til å trenge dypere ned til et plan hvor det ikke lenger dreier seg om sosialt eller psykologisk bestemmende faktorer, opphøyet til «overnaturlig» norm, men om å tre ut av sine instinkt-bestemte standpunkter for å tre inn i troen. I troens smeltedigel forvandles alle menneskelige vurderinger: Noe brennes bort, og forsvinner i røk. Noe herdes og renses. Først da kan det bli brukbart som byggmateriale i Guds rike.

DEN YDMYKE SAKLIGHET

Dermed er det ikke sagt, at naturgitte drivkrefter, og de overbevisninger og lærer som utspringer fra dem, er verdiløse fra et kristent synspunkt. De *har* verdi — eller *kan* ha verdi — på sitt plan. Men det er livsviktig å innse at dette plan ikke er det religiøse, ennu mindre det kristne, og aller minst *troens* plan. Der finnes knapt noen grense for den forvirring og den elendighet som kan oppstå, både

i den enkelte og i fellesskapet, dersom en ikke makter å skjelve her.

Det som kreves av oss alle er den ydmykhet som finner uttrykk i saklighet og besinnelse. Vi har rett til våre egne vurderinger og standpunkter. Vi har rett til å finne ulike psykologiske løsninger på vårt skyld-problem. Men det er viktig at vi ser dette som dét det faktisk er; at vi innser og erkjenner hva det egentlig dreier seg om. At vi ikke opphøyer våre menneskelige impulser og forsvarsmekanismer til overnaturlige prinsipper og religiøse normer.

Det lar seg ikke gjøre å isolere det overnaturlige, og så bygge en kirke med bare det. Det er heller ikke mulig å redusere Kirken til en blott og bart menneskelig institusjon. Men det må være mulig, og det er helt nødvendig, å sette opp en verdiskala mellom det som er absolutt og det som er relativt, i den kirke som vi alle vil være lojale i mot.

JUNIORLEIR

Ungdomsforbundets Skole- og leirledelse vil også i år arrangere en juniorleir for aldersgruppen 12—15 år. Leiren vil bli arrangert ved Oslofjorden, og programmet omfatter friluftsliv og lek i et katolsk miljø.

Siden vi må leie et sted for arrangementet, er vi dessverre nødt til å ha leiren på et tidspunkt som kanskje ikke er det beste, 18.—25. juli, men vi håper allikevel på stor oppslutning fra gutter og piker. — Interesserte kan henvende seg til sin sogneprest eller til skoleledelsens sekretær, frk. Aimee Wedset, Wilh. Færdens vei 2, Oslo 3.

Skoleledelsen.

MGR. SCHINDLER
I NESTE «ST. OLAV»

Monsignore Peter Schindler skriver for tiden på en med spenning imøtesett bok om den muntre helgen St. Filip Neri. Ved vennlig imøtekommenhet fra forfatteren, kan vi i neste nummer, til helgenfesten 26. mai, bringe et kapittel fra Mgr. Schindlers manuskript — et avsnitt som han kaller «Den mislykkede manufakturhandlers «omvendelse».

ARENDALE		
ARENDALE FARVEHANDEL Tif. 2050 Engros - En detalj	BYGGMESTER HANS NILSEN Nessel 362 Arendal Tif. 2647	ADEL ELLEFSEN Aut. Installasjonsforretning Tif. 1756 - Arendal - Tif. 1756
J. E. PEDERSEN & CO. A/S Arendal Kjøttforretning Tif. 2360	SHELL — ARENDAL Tif. kontor 2013 Anleggstlf. 1848	GARTNERHALLEN Frukt og Grønsaker En gros Tif. 3159 - 3208

DRAMMEN

GUSTAV THIELEMANN Pølse- og hermetikkfabrikk Tif. 83 41 84 - DRAMMEN	American Foto SPESIALFORRETNING I FOTO OG RAMMER Engene 4 - Tif. 83 11 45 Filial: Tollbodgt. 16 - Tif. 83 65 65
TYRILYS ^{A/S} TYRI FABRIKKER Drammen Har også landets eneste bivokspresseri	GUSTAV BØHM & SØN A/S Bakeri og Konditori Drammen

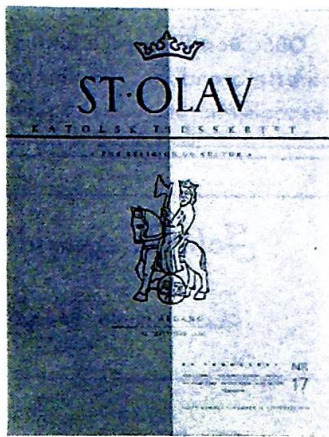
LESERNE SKRIVER

Ensidig presse?

Hr. redaktør!

«Fritt ord i Kirken» heter «St. Olav»s leder 10. april. Det er et ønskemål, men den første betingelse skulle da være at den katolske presse selv gikk i spissen med en mest mulig åpen og allsidig reportasje om det som skjer. Men det faktiske forhold er at denne presses publikasjoner — selvfølgelig her ikke ment bare på vårt eget lille bjerg, men også i de store og største forhold ute — har altfor stor tendens til ensidig å erklære seg for eller imot «progressisme» med skarp og avvisende front mot annerledes tenkende. Dette befordre hverken frihet eller toleranse.

«Den katolske kirke legger så visst ikke sine dogmer ut til diskusjon», heter det videre i lederen. Men nettopp innenfor sentrale felter, omkring mange for almindelige katolikker livsviktige spørsmål, verserer nu så mange tvetydige

For «lukket» og ensidig?

og usikre uttalelser, at man i alle fall føler seg som vidne til en uvant svikt i Kirkens informasjons- og opplysningsvirksomhet.

I fransk katolsk debatt går f. t. to ord stadig igjen — «désarroi» (villrede) og «malaise» (følelse av uvelhet). Det er begreper som ikke akkurat går så godt sammen med den glede som «St. Olav»s

Gaver til den første hellige
Kommunion:

Mange vakre ting i alle prisklasser
er ankommet fra utlandet.

ST. OLAV BOKHANDEL,
Akersvn. 5, Oslo.

leder synes å ville uttrykke. Men siden alle katolikker kan ha bare ett mål — Kirkens beste, må håpet stå til at såvel gleden som friheten kan i alle fall — gjenopprettes.

Borghild Krane.

«St. Olav» har for sin del gitt — og gir — gjerne plass til alleslags artikulerete meninger om bladets stoff. Som organ for Kirken slutter det seg selvfølgelig både av sympati og forpliktelse til hva Vatikankonsilet har vedtatt nærmest enstemmig når det gjelder kirkelige reformer.

HØNEFOSS   ALF HELGESEN   Elektrisk forretning   Tlf. 185 — 430
Mineralvann og øl   A/S HØNEFOSS BRYGGERI   Agenter for   Nora Fabrikker A/S Farris A/S Frydenlunds Bryggeri A/S Ringnes Bryggeri A/S Schous Bryggeri
HØNEFOSS RØRLEGGEBEDRIFT   Autorisert rørlegger
HØNEFOSS   LÆRVAREFORRETNING   Sko — Mapper — Bagger
RADIOsport's

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO   Urtegt. 29 II, tlf. 68 08 68   Kontortid 12—13 mand., onsd., fred.
LEGMANNSRÅDET   OSLO KATOLSK BISPEDØMME   Kontortid hver onsdag kl. 18—20 i Akersv. 5, 1. etg. Tlf. 41 04 41.
KATOLSK INFORMASJON   Studiebrev.   Skriv etter prospekt. P.boks 3664 gl.b. Oslo 1.
OSLO KATOLSK MENIGHETSPLEIE   Kontortid hver onsdag kl. 11—13. Akersv. 5, Oslo.

HØNEFOSS   INGA FALCK A/S   Manufaktur - Utstyrsvarer   Damekonfeksjon

SHHELL FYRINGSOLJE brukes av		
St. Olavs kirke Bispegården St. Joseph's Institutt Vor Frue Hosp. Nerveavd. St. Dominikus kirke Lunden Kloster St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem Sta. Katarinahjemmet St. Franciskus Kirke St. Franciskus Hosp. St. Pauls Kirke Vår Frue Kirke Marias Minde St. Franciskusøstrenes Moderhus Øyenklinikken St. Josephs Hosp., Drammen St. Torfinns Klinik, Hamar St. Elisabeth Inst. St. Mikael's Kirke St. Mikael's Prestegård St. Theresia Hosp. St. Franciskus Hosp. St. Magnus Kirke St. Magnus presteg. St. Elisabeth Hosp. Vår Frue Kirke Bispegården St. Olavs Kirke, Bispegården St. Olavs kirke St. Olavs Prestegård St. Olavs Klinikk	}	Oslo Arendal Bergen Hammerfest Hønefoss Lillestrøm Tromsø Trondheim Tønsberg
Ved bestilling av olje: Oslo 68 34 60 - Service 68 34 69		

OBS: Bestilling på abonnement, annonser, og henvendelser vedr. adresseforandring, kontingent o.l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersv. 5, Oslo. Tlf. 42 31 70.

OSLO

Joh. Weydahl & Co.

Oslo - Centralb. 68 18 07

KAFFE
og
HERMETIKK
en gros

OSLO

*Våre annonsører
er gode firmaer!*

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

SØREN HANSSEN
Kolonialforretning

Langes gate 6 - Oslo
Telefon 20 37 24

E. Sunde & Co. Rørleggerbedrift A/s
Varme- og sanitæranlegg

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 43 22 36
Privat 55 77 87 - 69 43 72

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgate 3b, Oslo
Telefon 33 18 34 - 33 32 37

**Til daglig
nytte
og glede**

Omslag til
TELEFONKATALOGEN
i florentinsk
lærplastikk med
dekorative preg.

Ensfarget kr. 15,—
Flerfarget kr. 18,—

Vi sender også pr.
postoppkrav.

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Farvehandelvarer
Kjøkkenutstyr

THIIS & CO. A S

Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

WISBECH
ARTISELSKAP

MAJORSTUA - OSLO
MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

NOBERG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente
«NOCO» margarin

HØYESTERETTSADVOKAT

GEORG LOUS

DRAMMENSVERN. 4 - OSLO

Walligani

STORTINGSGT. 22
NEDRE SLOTTSGT. 25
OSLO